

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Primis Et Ultimis Temporibus, Seu De Principio Et Fine Mundi

**Ulloa, Joannes de
Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1719**

Caput 12. De locutione bestiarum in Paradyso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81404](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81404)

hanc historiam, serpentis seductoris, 1. quod ibi nullum penitus intervenit animal: sed solus Dæmon, qui serpens dicitur, eo quia apparuit Evæ sub figura serpentis, sicut aliis apparere solet sub aliis figuris, ex condensata multitudine atomorum, repletum atmosphæram, compositis; & res solent vocari nomine illius, quod non sunt, apparent tamen esse, ut ibi ostendi: 2. Quod intervenit ibi animal verum, & reale, sed tanquam merum Organum, & instrumentum Diaboli extrinsecè assistentis, aut intrinsecè latentis, sicut in energumenis, ut num. 119. explicui. 3. quod vox *serpens* potest esse nomen adjectivum, non quidem formæ accidentalis, ut *albus*; sed rei substantialis, ut *persona*, juxta illos, qui personalitatem judicant esse quid positivum: Et consequenter, quod vox illa potest significare *illum, qui sibi intus affixum habebat serpentem*: Quod si fuerit nomen substantivum potest significare serpentem verum, & realem, qui affligens Diabolum, sicut notæ serviles, aut scapulare infame affligunt malefactorem, impulit eum ad illud scelus novum, & sic fuit hujus causa moralis; causis autem moralibus frequenter tribuuntur effecta. Vel potest significare totum illud complexum ex Diabolo, & serpente, cum sit etiam vulgare, quod nomine unius tantum partis significetur ipsum totum. Sinechdoche quippe, & metonymia ubique sunt vulgares.

CXXXVIII. An autem hæc species corporeitatis, quam possibilem esse in Dæmonibus, jubet opinionem illorum, qui censuerunt Dæmones commistos fuisse cum filiabus Caini & ex hac scelerata commistione procreatos fuisse gigantes illos, quos meminit scriptura inquirens. *Postquam enim ingressi sunt filii DEI ad filias hominum, illæque genuerunt, isti sunt potentiores Sc.* Postea disputabo inter explicandum hæc verba. Interea certum est, prædictam corporeitatis speciem non prodesse quidquam, ut Dæmones vere ac simpliciter vivificent corpus il-

R.P. Ulloa de Principio & Fine Mundi.

lud, sive Organicum, sive informe, sive sit mera forma corporea, & materialis, sive quodcumque aliud, ad quod gestandum in dedecus, & opprobrium continuum damnari potuerunt: Et multò minus prodesse, ut habeant semen corporeum prolificum, sicut animalia habent: Quapropter, si homines aliqui fuerunt generati ope Dæmonum, ut illi, quos Heroes ac semiDEOS appellabat prisca gentilitas, ideo generati fuerunt, quia semen humanum copiosum spissum, crassum, spiritibusque refertum furati sunt Dæmones ab aliquo homine proportionato, & scemineæ matri non multum distanti citissime infuderunt, ne subtilissimi spiritus generationi servientes, dissiparentur: Et sic applicantes activa passivis, in causa fuerunt, ut heroes illi, sive etiam robusti gigantes (quorum ferox quondam ficilia dicitur juxta crebrò inventa ibi giganthea scheletra) nascerentur. Momentanea quippè hæc transportatio seminis ad propinquam matricem non superat vires diabolicas, & semen ibi semel receptum naturaliter operatur, non secus ac si modo ordinario fuisset infusum. Sicut ignis Diabolicè asportatus ex India Madritum eodem modo calefaceret, *Del Rio lib. 2. disquis.* ac combureret Madritum, ac si modo ordinario fuisset ibi positus. Vide P. del Rio.

CAPUT XII.

De Locutione Bestiarum in Paradiso.

CXXXIX. Hæc est altera difficultas, quam supra promissi disputare: Occasionem dedit S. Basilii, qui felicitatem Paradysi explicans, quem adhuc extare putat, inquit, *sunt illic variorum etiam animalium spectacula*: Et mox. *Quæ, Basil. Orat. & audiunt inter se, & loquuntur sensate*: Hæc sententia sobriè intellecta prout credendum est scriptam fuisse à S. Doctore, non caret probabilitate: Sex itaque distinguenda sunt: Et quinque priora reor falsa esse. *Primum*, quod bestiae locutæ sint sensatè sensatione rationali nempe quatenus

N

nus

nus locutio provenit ex cognitione, ac volitione. Quæ opus essent mentis, atque rationis, quales sunt locutiones divinæ, Angelicæ, atque humanæ. Jam vides repugnare id essentialiter animali irrationali, quales sunt omnes bestiarum. 2. Quod locutæ sint sensatæ ex sola quidem phantasia, & appetitu materiali, de rebus tamen quæ sensu externo percipi nequeunt, v.g. de DEO, de substantiis spiritualibus, de veritatibus universalibus, de conditionalibus, de disjunctivis, de illationibus unarum veritatum ex aliis. Et hoc etiam repugnat bestiis, tum quia licet homines per cognitiones materiales ex sola phantasia oriundas, valde abstractivas & imperfectas, cognoscamus interdum v.g. inter dormiendum somno naturali objecta spiritualia ut Deum & Angelos &c. & consequenter objecta superantia sensus externos, hoc ideo est: Vel quia priores cognitiones spirituales, quas vigilantes habuimus de objectis illis, cum representent illa per species corporum, relinquunt etiam in phantasia speciem materialem sui ipsarum (quamvis enim materiale nequeat se solo producere rem spiritualementem hæc potest cum principiis ordinariis producere illud.) Hæc autem materialis species casu excitata in somno, (sicut chorda casu tacta edit sonum) animam determinat, ut objecti spiritualis producat cognitionem imperfectam valde adhuc intra genus cognitionis abstractivæ & similem, non quidem cognitioni spirituali, à qua mediata descendit, sed speciei materiali, ex qua immediate producit, & consequenter determinat animam, ut tunc producat cognitionem materialem valde imperfectam objecti spiritualis.

CXL. Vel ideo est, quia quando actu rationis cognoscimus objectum spirituale, cognoscimus etiam illud actu phantasiæ materiali, quippe cognoscimus illud instar rei corporeæ, atque per speciem rei corporeæ: Et quia non solum imaginamur res corporeas, sed etiam res

spirituales, v. g. Angelos, animas nostras &c. ille actus materialis phantasiæ relinquit speciem materialem sui ipsius in ea parte cerebri, ubi fiunt actus imaginationis. Hæc autem species in somno excitata, casu, vel ope Angeli boni, aut arte Angeli boni, aut arte Angeli mali, determinat animam alias capacem, ad hoc, ut de novo producat aliam cognitionem materialem illius ejusdem objecti: Unde habetur, non esse de ratione actus phantasiæ humanæ quod suum objectum sit in se ipso immediate perceptum per aliquem sensum externum, cum possit dari actus phantasiæ, sive imaginative potentiæ, qui exprimat, licet imperfecte valde, objectum spirituale olim cognitum actu spirituali ab illa eadem anima: Vel demum ideo est, quia interdum propter specialem combinationem circumstantiarum, præsertim propter habitum, & consuetudinem personæ dormientis, non solum excitantur species materiales phantasiæ, verum etiam excitatur tenuiter, ac valde imperfecte species aliqua spiritualis ex priore aliqua cognitione spirituali relicta in anima. Hæc spiritualis species tenuis, & imperfecta relicta in anima, hanc determinat, ut de novo concipiat abstractivam, & valde tenuem, atque imperfectam cognitionem spirituale illius ejusdem objecti. Et hæc est, quæ potest haberi inter dormiendum somno ordinario. Et sic potest salvari nunquam cognosci objectum spirituale sive quomodolibet superans sensus externos, nisi actu spirituali. Cæterum cum meritum, & peccatum grave poscat plenitudinem advertentiæ, atque consensus, palam, fit tenuissimam illam advertentiam, quam dixi, tamen spiritualis sit, imparem esse merendo, aut peccando graviter in somno: *Idem Ser. 147. de temp.* Tunc Conf. sic: Unaquæque ex his tribus rationibus propter quas possumus inter dormiendum habere aliquam cognitionem rei non perceptæ per sensus externos, trahit secum, quod prius co.

Idem Ser.
147. de
temp.

Matth. 23

cognoverimus illam cognitione spiritali, nempe oriunda ex sola mente, ac ratione : Ergo ex hac experientia, aliquorum nostrorum somniorum, non potest argui ad bestias, quæ utpotè irrationales, nunquam habere potuerunt cognitionem spiritualem: Ergo ex hac experientia non potest argui, bestias posse cognoscere objectum ullum, quod per sensus ipsarum non sit perceptibile : Ergo nequè potest argui, eas posse loqui de illa locutione proveniente ex sola phantasia.

CXLI. Tum etiam, quia bestia non modo sunt impotentes cognoscere independentem à sensibus externis, qua impotentia nos quoque premimur in hoc statu, sed insuper sunt impotentes cognoscere ea, quæ nequeunt percipi sensibus: quippe cum non habeant aliam viam, aliam portam, aliam fenestram, aliud medium ad cognoscendum, nisi solos sensus externos, & rebus per hos intransibiles nequeant uti ad habendum modum cognoscendi magis purum, & elevatum, non possunt cognoscere ulatenus, nisi quod per illos ingreditur. Homo autem cum sit rationis compos, si non fuerit ex illis carnalibus, in quibus *tota regula intelligendi est consuetudo cernendi*, hausta semel aliqua luce per sensus, potest naturam suam vi intelligendi multiplicare, ut ita dicam, illam, & tenui eo capitali adjutus acquirere suam industriam alias, & alias veritates, alias, & alias nobiles cognitiones (licet absolute imperfectas, & abstractivas) circa objecta non perceptibilia per sensus: sicut mercator solers accepta initio modica pecunia solet industriam suam multiplicare illam: *quinque talenta dedisti mihi, ecce alia quinque &c.* Atqui veritates universales, conditionales disjunctivæ, illativæ, DEUS, Angeli, & similia, non percipiuntur per ullum sensum externum. Ergo quamvis homo in cognoscendo pendeat etiam à sensibus potest nihilominus ista cognoscere, secus bestia: Ergo hæ non possunt loqui sensatè de illis, locutione proveniente ex mera phantasia.

R. P. *Ulla de Principio & Fine Mundi.*

CXLII. *Tertium*, quod bestia locuta sint sensatè, locutione proveniente ex sola phantasia appetituque materiali, quæque esset de solis rebus per sensum externum perceptibilibus; posset tamen esse de omnibus his rebus sensibilibus: neque hoc dico posse evenire, v. g. quod loquerentur de motibus astrorum præteritis, & futuris, de febribus, de fabrica navium, de exercitu instruendo, de choreis componendis (quæ omnia perceptibilia sunt per sensus materiales) qualitas namque, & universalitas rerum harum superat captum bestiarum, quas DEUS produxit in præsentem rerum systemate, quidquid sit de aliis pure possibilibus, has omnes excedentibus, & rationalitati magis accedentibus, quin attingant illam; & quia totus instinctus, quem experimur in bestiis non extenditur ad aliud, quam ad commoditatem proprii individui, ac proles propria, ad aliaque pauca: *Quartum*, quod omnes prorsus bestia etiam, quas mutas esse novimus, quales sunt pleræque aquatiles, fuerentur dicto privilegio loquendi. Etiam cimices, v. g. & Pulices: neque hoc dico, quia hujusmodi animalcula muta non habent in ore, gutture, aut alibi, organa, per quæ formetur invocem adhuc informem ventus, quem respiratione emittunt: Ergo vel tunc in Paradyso locuturæ erant absque his organis (ecce novum miraculum) vel cum illis, & sic mutata fuisset fabrica & Æconomia partium suarum integralium, quam mutationem, sicut non nego possibilem, ita nequeo affirmare existentem: *Quintum* est, quod bruta perfectiora quæ habent in ore, gutture, & pectore organa ad vocem emittenda, v. g. canis, felis, equus, Leo, Musca, Culex, vespa, apis, & multæ volucres, locuta fuerint ex sola phantasia, ut solent loqui ebrii, phrænetici, dormientes, atque de illis solis rebus, quas defacto expriment aliis motibus suorum corporum, ac etiam voce inarticulata ostendunt se appetere, timere, aut non curare: Neque id dico evenisse

N 2

de-

Idem Serm.
147. de
temp.

Math. 25.

defacto, quia neque in natura, neque in scriptura, neque in Patribus (uno excepto Basilio, ut videtur, Philonem secuto) fundamentum dedit ad afferendum id defacto contigisse.

CXLIII. Sextum denique est, quod hoc potuerit esse absque ulla repugnantia Metaphysica, aut physica. Hoc tantum dico, & de dicta sola specie locutionis puto locutum fuisse sanctum illum doctorem, quamvis attento verborum cortice videtur oppositum. Non enim credendus est tantus vir, & forsitan neque Philo, censuisse canem potuisse habere concionem ad populum, aut felem potuisse loqui cum suis filiis de modis capiendi mures, aut equum potuisse conscribi in senatum, ut sententiam diceret, aut similia alia, quando scripsit animalia in Paradyso audire inter se, & loqui sensate: Hæc autem locutionis species impar esset, ut ille serpens, qui decepit Evam, fuisset merus serpens non motus à Diabolo: Quoniam illud colloquium fuit, ut ex ipso constet, de rebus, quæ sensu externo non percipiuntur: Explico igitur hanc circumscriptam, & castigatam speciem locutionis non repugnare bestiis adhuc in hac providentia. In primis, arte, ac industria humana fit, quod nunc etiam aliquæ bestię articulas non paucas edunt voces, ut experimur in Picis, imo quod integras canant strophas; ut experimur in Psithacis: Et consequenter fit, quod loquantur locutione proveniente ex sola phantasia, & appetitu materiali. Loquantur inquam quoad solam articulationem vocum, & formationem verborum per pronuntiationem litterarum Alphabeti nostri: Cur ex dispositione supremæ naturæ naturantis non potuit fieri citra miraculum, quod aliæ quoque bestię ederent formatas quoque, & articulas voces illas, quas modo rudes, ac informes edunt: Sed in quo idiomate? In eo, quod ipse DEUS pro unaquaque specie instituisse, vel pro omnibus in com-

muni: Certè solus DEUS instituit linguam, qua usi sunt Adam, & Eva, infundens illis facilitatem ad profectum ea verba, nec non notitiam significationis, quam ex placito divino habebant. Ipse solus similiter instituit illa septuaginta duo idiomata, quando in ædificatione Turris, confusum est labium universæ terræ. Ipse solus combinans, & coordinans heterogeneæ membra bestiarum, instituit defacto illas semiarticulas voces, & sonantes ex nostro alphabeto litteras aliquas, quas defacto edunt bestię, & quas sponte absque prævia institutione intelligunt suo modo sociæ, & nos ipsi ex consuetudine, v. g. *Hon* equorum *Mu* bovum *Gua* canum, *qui* &c. pullorum *Juf* catorum, *Hon* asinorum, & multa similia, in quibus audiuntur nostri alphabeti litteræ; Hæ formata, ac articulata voces essent locutio, quatenus sonantes ordinatè, ac distinctè litteras multas, sive plerasquæ nostri alphabeti, ederentur à bestiis ex cognitione, atque appetitu purè materialibus, eodem penitus modo, quonunc edunt alia signa externa, & aliorum membrorum motus, dum exprimunt famem, alacritatem, dolorem, timorem, minas, & alios materiales appetitus, quos passim experimur significari à bestiis per suas actiones, & motus. Deinde inter picas pitecos, & quædam alia animalia, sunt, quæ formant in gutture, & ore voces humanas, quibus assueverunt plurima vero alia ejusdem speciei, quia non assueverunt, nunquam formant illas, quin propterea una, & altera habeant organa diversa substantialiter, sed solum accidentaliter, quatenus una organa sunt magis levigata, & castigata quam altera. Ergo quin bestię haberent in hypothesi, quam dixi possibilem, Organizationem substantialiter diversam ab ea, quam nunc habent, poterat fieri, quod tunc loquerentur in sensu dicto, & quod modò non loquantur, eo quia tunc haberent linguam, & guttur magis docilia, castigata, & levigata.

CXLIV. Ratio potest esse. Bestias loqui locutione dictis restrictionibus castigata, staret physice ex parte rerum in his tribus solis. Primo, quod phantasia, & appetitum naturalem tantillum ampliorem, quam modò, haberent, eo quod organa his servientia nonnihil melius temperata essent. 2. Quod emissionem aeris ex præcordiis, variisque motibus gutturis, linguæ, atque oris totius, formarent in ore plures diversos sonos, non sanè indigestos, & inarticulatos ut sæpè nunc faciunt (alias sequeretur, quod nunc etiam loquerentur) sed articulatos, & per plures minutas inflexiones sonorum A, B, C, D, &c. 3. Quod horum sonorum formatio in ore proveniret ex phantasia, & appetitu materiali jam circa hanc, jam circa illam, jam circa aliam rem determinatam, sicut modò faciunt aliis motibus membrorum aliorum, & multoties rudi quodam, & indigesti sono in ore. In complexo ex his solis, staret locutio, quam in bestiis non repugnare probabile judico. Cum enim tor sint, ac tam diversi modi loquendi apud homines ipsos idiomatis ejusdem, oportet assignare conceptum aliquem communem in quo omnes utcumquè conveniant: Videtur autem satis congruus ille, quem dedi Disput. 1. Dialecticæ n. 26. nimirum *edere aliquod signum ex directa, & absoluta intentione, ut alius rem sciat*: Cumquè hæc intentio possit esse pure spiritualis, ut cognitio, & intentio divina, Angelica, & hominis sobrii, vel pure materialis, ut cognitio, & intentio hominis ebrii, aut phrænetici, item cognitio, qua Gallus vocat gallinas ad prædam inventam, & gallinæ convocat similiter suam familiam articulatis illis vocibus *Co, Co, Co*. Item cognitio, & intentio, qua bestia aliæ edunt voces, quibus, aut sollicitant feminas, aut minantur aliis: Idcirco locutio in genere prout præscindit à locutione oriunda ex mente, & ob oriunda ex sola phantasia, appetitumque materiali videtur consistere in hoc: *Edere aliquod signum ex directa, & absoluta intentione interdum rationa-*

li, interdum pure materiali, de eo, quod alius, aut sciat, aut intelligat, aut faciat, aut emittat rem aliquam: Ne autem inferas bestias defacto loqui, addidi quod signum sit, per varios motus linguæ, gutturis, & oris, formatio, inflexio, & articulatio sonorum respondentium non uni, aut duobus, (ut etiam nunc contingit) sed pluribus Elementis A, B, C, D, &c. hoc enim est quod vulgò dicitur *loqui*. Atqui tria illa, nec metaphysicè repugnant bestiis, adhuc attempta organizatione, quam defacto habent: Cedo rationem: Ergò non repugnat ullatenus species locutionis, quam probabilem puto: Quod si dixeris, hanc non esse proprie, ac simpliciter locutionem habebimus quæstionem de voce: Et distinguam: Non est proprie proprietate actus rationis concedo: Non est proprie proprietate actus phantasiæ, formantis vocem externam articulatam per elementa alphabeti nostri nego: Hoc modo loquuntur ebrii, dormientes, & pueri nondum nacti usum rationis, & tamen simpliciter loqui censentur.

CXLV. Tota igitur realitas locutionis, quam judico non repugnare bestiis, & non repugnasse in Paradiso, consistit in eo, quod ex cognitionibus, & appetitibus, materialibus vivacioribus tantillum, quam sunt illi quos modò habent, formarent, gutture, lingua, & ore plures modò voces, & multis litteris alphabeti nostri articulatas, quibus exprimerent illa objecta materialia (& pauca alia) quæ modo exprimunt motibus aliis aliorum membrorum, & etiam quiete, & etiam vocibus sonantibus unam, vel alteram litteram nostri alphabeti, ut Leo exprimit, *Ruu*, Bos *Muu*, Gallinæ *Clo*, Canis *Gua*, Columba *Hun*, Pavo *Miavi*, sicut felis. Corvus *Cra*, ita ut canis, v. g. Loco illorum saluum, & gemituum, quos dat, quando herum videt manducantem, vocem ederet has, vel similes voces sonantem *da mihi, habeo famem* loco illius minacis, murmuris, & illius ostensionis dentium, quando minatur, ederet aliam

vocem sic sonantem, *Abi hinc: Discernam te*: Loco illius agitationis caudæ, aurium depressionis, saltuum, & festivorum latratuum, quando redeuntem videt herum, ederet voces his, vel aliis formatas litteris: *Quantum gaudeo: Benè veneris, beus scitote herum adesse*: Similiter quando felis blando illo murmure vocat suos catulos emitteret articulatam vocem, v. g. *O viscera mea, venite filii*: Similiter quando gallus convocat gallinas, & hic pullos suos loco illius, *Clo, Clo*, emitterent articulatam vocem, v. g. *cito, cito, habemus rem*, quando Equus, Mula, & Asinus erectione aurium significant specialem attentionem, loco illius actionis emitterent formatam aliquam vocem, v. g. *quid? quæ res ista*, quando verò aurium depressione, & quasi falso risu minantur, loco hujus actionis proferrent vocem articulatam, v. g. *accede, accede, calces te manent*, & similiter respective in aliis bestiis; cumque non appareat gravis ulla difficultas in eo, quòd bestia vivaciorem tantillum habuerint imaginationem, & appetitum materiale, nec non ad res materiales aliquatenus plures, nec in eo, quod lingua, & gutture exprimerent appetitus materiales, quot modo exprimunt actionibus aliis, & aliarum partium modibus, nec in eo, quod suæ voces plura sonarent elementa nostri alphabeti, quàm modo sonant, nec in eo, quòd hos sonos ederent ex cognitione, & appetitu materiali, sicut defacto edunt alias actiones externas: Hac de causa censeo, non esse gravem ullam difficultatem in eo, quod loqui possint, aut locuta sint in Paradiso juxta Basilium locutione dictis restrictionibus castigata. Et similiter cum non sit specialis difficultas in eo, quod bestia sociæ intelligerent suo modo illas articulas voces, sicut nunc intelligunt alias voces, alias externas actiones sociarum suarum, & nos quoque usu, & experientia intelligimus illas: Hac etiam de causa puto satis probabile, quod bestia habe-

re potuerint à DEO idioma vel universale pro omnibus, vel potius multiplex juxta multipliciter specierum animalium, quo se materialiter caperent, ac benè intelligerent: Est ergo probabilis sub restrictionibus initio datis, sententia Patris illius agentis, quod tempore Paradysi bestia audiant inter se, & loquantur sensatè, sensatione utique valde distante à rationalitate.

CXLVI. Hinc primo. Argumenta conantia bestiis repugnare locutionem sensatam verè ac proprie talem, concedenda sunt de sensatione, veritate, ac proprietate mentis ac rationis: Item de ea, quæ sit super rebus superantibus sensum externum: Item, quæ sit super rebus omnibus hoc sensu perceptibilibus; negando verò sunt de sensatione, veritate, ac proprietate sæpè explicatis. Hinc 2. si quæras idioma, quo loquerentur, ridiculam rem quæres: Quo idioma, seu quo externo modo manifestat canis alacritatem, furorem, famem, timorem, doloremve, quando has passiones manifestat jam unis, jam aliis vocibus, jam unis, jam aliis motibus corporis? Idiomate utique, seu modo canino: Id contingeret tunc: Esset à DEO institum aut unum idioma universale belluinarum, pro omnibus belluis, aut potius ut supra dicebam, multiplex juxta ipsarum diversitatem, v. g. idioma Leoninum, idioma equinum, idioma bovinum &c. Sicut enim defacto DEUS coordinans belluarum corpora, & horum partes combinans, instituit illis voces rudes, quibus suas passiones manifestant, modis diversis, ita tunc vivaciorem, & universaliorem dans illis imaginationem, & aliquantulum plus modificans bestiarum guttur, linguam, & os, instituit unicuique speciei speciales externos, & articulatos modos exprimendi passiones easdem, & consequenter specialia idiomata belluina.

CXLVII. Hæc sunt, quæ disputanda selegi ex tribus primis capitibus Genesis; Alia de peccato Originali, de ligno vitæ, de arbore scientiæ, de cherubino custode, & gladio igneo, de Paradysi destructione, vel conservatione passim disputata occurrunt. Interea nota: Cum homo & terrestria animalia inceperint esse die sexta mundi, creatus, & redemptus est homo die, quam nunc vocamus *feriam sextam*: Sextam inquam, non a prima creatione & motu solis, nam respectu hujus, utpote facti die quarta, erat dies secunda, sed sextam à prima creatione cæli, & terræ: Die, quam vocamus *feriam quintam* facta sunt animalia, & volatilia: Die, quam dicimus *feriam quartam*, facta

sunt sydera errantia: Die, quam vocamus *feriam tertiam*, productæ sunt herbæ, atque arbores. Die, quam *feriam secundam* vocamus, factum est mare & cælum Chrysellinum: Die quam Dominicam nuncupamus, creatum est empyreum, terra, aqua, & lux, & Christi Domini resurrectione datum est nobis pignus resurrectionis corporum nostrorum è terra, ut ipsa etiam aliquando ingrediantur empyreum: Constat hic ordo inversus ex ordine directo. Quem dat Moyses, & quem secutus sum in tota hac Disputatione & quem Ambrosius sequitur in suis hymnis.

DISPUTATIO SECUNDA.

De Primis Incolis hujus mundi usque ad diluvium.

Numerum, qualitates Physicas, & morales, prædestinationem, reprobationemque hominum, qui vixerunt per illos 1656. Annos ab orbe condito usque ad orbem inundatum, disputanda suscipio, cum de diluvio ipso nonnulla jam dixerim disputatione prima num. 55. & seqq.

CAPUT I.

Propagatio, & Civiles disciplina hominum ante diluvium.

I. *E*Sto conclusio: Videtur genus humanum jam fuisse propagatum tempore diluvii Noëtici non minus quam modo, aut fortè multo plus: Et consequenter fuisse Europeos, Asiaticos, Africanos, Americanosque *antediluvianos*: Habuisse urbes, pagos, rura, & castella sicut nunc: Insulas habuisse, & consequenter nauticam exercuisse, atque mercaturam: Artes, ac disciplinas non tantum Mechanicas, & libera-

les, sed etiam sacras nonnullos ex eis didicisse, & alios docuisse voce, ac scriptis. Habuisse monarchias, Aristocratias, Democratias, aliasve regiminis species, magis, aut minus perfectas, quam præsentis: Ulos fuisse omnes illos eadem lingua non utique Syriaca, ut aliquis vult, nec Belgica, ut mavult alius; sed Hæbrea, quamvis per multas dialectos divisa, ita ut ægrè se caperent unæ, & aliæ ex illis gentibus. Hæc omnia dico sub verbo *videtur*, quia cum neque Metaphysica, neque physica ratio vincat aliquid ex his, sicut neque contradictorium, rationabilius tamen inclinatur animus in hæc, quam in contradictoria. Probo primam partem, quam satis indicat S. Augustinus vocans illam primam hominum generationem *in immensum* Annos 1656. *propagatam*.

II. Igitur major probabilitas illius propagationis, quam dixi fundatur non in singulis, sed in his quatuor simul

Aug. 15. de Civ. cap. 8.